

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว จะศึกษาเฉพาะกลุ่มประชากรซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มประเภทขายสินค้า มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว ตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป ที่อยู่ในเขตท้องที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 122 ราย แหล่งข้อมูล (Source of data) ในการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

3.1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ประเภทขายสินค้า ที่มีทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป ในท้องที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 122 ราย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1.1.1 ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย ประเภทนิติบุคคล ประเภทสินค้าที่จำหน่าย จำนวนลูกค้าชาวต่างชาติ ตำแหน่งงาน

3.1.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม ข้อกำหนดการขออนุมัติเป็นผู้ประกอบการ ข้อปฏิบัติภายหลังได้รับอนุมัติเป็นผู้ประกอบการ

3.1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) รวบรวมข้อมูลของผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยขอข้อมูลจากฝ่ายตรวจและประเมินผล สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา) ทำการค้นคว้าเอกสาร ระเบียบ ข้อปฏิบัติต่างๆ บทความและข่าวสารของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมสรรพากร รวมถึงงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว ตัวแปรสำคัญที่นำมาศึกษาคือ การตัดสินใจ

ในการศึกษานี้ การตัดสินใจ หมายถึง การสมัครใจจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้า ของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

1. ตัวแปรตาม (Dependent Variable : Y) คือ การที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ตัดสินใจจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว

2. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable : X) คือ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว โดย

- X_1 = ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติของผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว
- X_2 = จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่เข้าชมและซื้อสินค้า
- X_3 = ความรู้ความสามารถของพนักงาน ในการจัดทำเอกสารประกอบการขอคืนภาษีให้แก่นักท่องเที่ยวที่ซื้อสินค้า
- X_4 = การตัดสินใจจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้า ของร้านค้าในแหล่งเดียวกัน
- X_5 = การคาดคะเนยอดขาย จากการเข้าสู่ระบบ (เพิ่มขึ้นหรือคงเดิม)
- X_6 = การเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว เป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว
- X_7 = ความเพียงพอของการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้มีการขออนุมัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- X_8 = ระดับการศึกษาของผู้ประกอบการ

3.3 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบของการศึกษาในส่วนของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระได้ดังนี้

$$P = f(X_1, X_2, \dots, X_8)$$

โดยที่ P คือ ความน่าจะเป็น (Probability) ที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนตัดสินใจ

X_1 - X_8 คือ ตัวแปรอิสระ

จะพบว่าตัวแปรตาม (Dependent Variable) จะมีลักษณะเป็นทางเลือกเชิงคุณภาพ (qualitative choice) เป็น 2 ทางเลือก คือ “จดทะเบียน” หรือ “ไม่จดทะเบียน” ซึ่งเป็นตัวแปรตามที่มีลักษณะไม่ต่อเนื่อง (Discontinuous) ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงเลือกใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Analysis Model) โดยมีรูปแบบดังนี้

$$y_i^* = X_i' \beta + u_i$$

ในทางปฏิบัติ y_i^* ไม่สามารถสังเกตได้ (unobservable) สิ่งที่เราสังเกตได้มากที่สุดคือ ตัวแปรหุ่น (dummy variable) y ซึ่งนิยามได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 y &= 1 \text{ ถ้า } y_i^* > 0 \\
 y &= 0 \text{ อื่นๆ} \\
 &= \prod_{y_i=0} [1 - \Phi(x_i; \beta)] \prod_{y_i=1} \Phi(x_i; \beta) \dots \dots \dots (1)
 \end{aligned}$$

และจาก Likelihood function

Prob($Y_1 = y_1, Y_2 = y_2, \dots, Y_n = y_n$)
 ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปที่กะทัดรัดได้ ดังนี้

$$L = \prod_{i=1}^n [\Phi(x_i; \beta)]^{y_i} [1 - \Phi(x_i; \beta)]^{1-y_i} \dots \dots \dots (2)$$

โดยที่

$$\Phi(x_i; \beta) = \frac{1}{1 + e^{-x_i' \beta}}$$

(ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์, 2002)

= ความน่าจะเป็นที่ผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม ในท้องที่อำเภอต้นกำแพง ตัดสินใจจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว

L = Likelihood function

X_1 = คะแนน ความเข้าใจในการปฏิบัติตามระเบียบกรมสรรพากร ในการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว (คิดเป็นร้อยละ)

X_2 = จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เข้าชมและซื้อสินค้าต่อวัน

X_3 = คะแนนความเข้าใจ ในการจัดทำเอกสารประกอบการขอคืนภาษี ให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ซื้อสินค้า (คิดเป็นร้อยละ)

X_4 = 1 ร้านค้าอื่นในแหล่งเดียวกัน ตัดสินใจจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว

= 0 ถ้าเป็นอย่างอื่น

- $X_5 = 1$ คาดคะเนว่ายอดขายจะเพิ่มขึ้น จากการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการ
 ขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว
 $= 0$ ถ้าคาดคะเนว่าไม่มีผล
- $X_6 = 1$ การเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว เป็นการให้ความร่วมมือ
 กับหน่วยงานของรัฐ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว
 $= 0$ ถ้าเป็นอย่างอื่น
- $X_7 = 0$ มีการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้มีการขออนุมัติเป็นผู้ประกอบการขายสิน
 ค้าให้นักท่องเที่ยว จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างชัดเจน และทั่วถึง
 $= 1$ ถ้าเป็นอย่างอื่น
- $X_8 =$ ระดับการศึกษาของผู้ประกอบการ (ปี)

และโดยที่แบบจำลองนี้เป็นแบบจำลองโลจิท ดังนั้น จึงต้องใช้ภาวะความน่าจะเป็นสูง
 สุด(Maximum-likelihood Estimation) มาใช้ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ เป็นการพยายามทำให้
 ผลคูณของความน่าจะเป็นที่ตกเป็นตัวอย่างของแต่ละตัวอย่าง หรือเรียกว่า Likelihood Function นั้น
 มีค่ามากที่สุด โดยแสดงถึงค่าพารามิเตอร์ที่จะมีผลกระทบต่อความน่าจะเป็นที่ผู้ประกอบการจด
 ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม จะตัดสินใจจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว ซึ่งใน
 แบบจำลองนี้จะกำหนดให้

$L =$ Likelihood function